

Különfélék.

Egyházi főtanácsunknak, mely jun. 20-án tartja meg ez évi rendes közgyűlését Kolozsvárrt, kétségen kívül egyik legfontosabb tárgya a püspökválasztó zsinat helyének és idejének meghatározása lesz. Ez utóbbira nézve két véleményt hallottunk. Némelyek szerint a püspökválasztás elhalasztandó lenne a jövő 1876-ik év nyarára, a mikor a négy éves cursus szerint különben is zsinat lenne tartandó; mások abban a nézetben vannak, hogy a püspöki szék bétöltésének elhalasztását ez évről azon esetleges körülményen kívül, hogy a rendes zsinattartás idejéig történetesen most csak egy év van, semmivel egyébvel indokolni nem lehet, következőleg azt ez évben betölteni ohajtják, mi végre természetesen még az ősz folytán megtartandónak véleményezik a püspökválasztó zsinatot. Részünkről az utóbbiak nézetét osztjuk, már csak azért is, mert a provisoriumokat soha sem kedveltük s annak püspöki székünkre nézve most annyival kevésbé lehetünk barátai, mert fájdalom világi elnökeink közül egyiket betegsége, másikat távolléte megakadályozzák, hogy egyházunknak megadják azt a tekintélyt, melyre annak szüksége van s melyet ez idő szerint a püspök van hivatta pótolni. E mellett a mostani szervezet szerint az egyházi főjegyzőség is egész embert kíván s csak szegénységünkkel menthetjük, ha menthetjük, hogy mi azt a tanársággal kötjük össze, elvonván így a tanárt a maga munkakörétől. Fnnélfogva bár nagyra becsüljük a helyettesített egyházi főjegyző buzgóságát, alig hiszszük, hogy rendes papsága és tanársága mellett még egy évig annak is úgy megfelelhessen, a mint kétségen kívül ő maga is ohajtaná. Hiszen tény, hogy most elnöklő egyházi főjegyzőnk, a ki pedig csak tanár volt, s bizony a munkát is megbirja úgy mint bármelyikünk, közelebbről kénytelen volt lemondani s csak úgy tartattuk meg helyén, hogy terhét megosztottuk, illetőleg a főtanács egy külön tanügyi előadót állított bé. Egyébaránt egyházi főtanácsunkat illeti a kérdés eldöntése, mi kötelességünknek fogjuk tartani következő füzetünkben erről, valamint a főtanács egyéb tárgyairól is értesíteni t. olvasóinkat.

A britt és külföldi unitárus társulat május 19-én tartott évi nagy gyűlése egyszersmind azon társulat megalapításának 50

éves jubileuma volt. A különben is látogatott gyűlés ez által még népesebbé lett. Az angol atyafiak valóban büszkéek lehetnek arra a rokonszenvre, a melyet magoknak a szabad irányu keresztények részéről egész Európában és Ámérikában kivívták és a melyre méltók is. E jubilaris gyűlésökön Ámérikát Dr. Briggt és Baker, Franciaországot T. Did, a Coquerel lelkész társa Párisban, Némethont Dr. Manchot, Hollandiát Kuenen tanár, mindketten a szabad irányu kereszténység európai híri bajnokai, egyházunkat Jakab Elek és Dr. Gyergyai Árpád egyházi tanácsos atyánkfiai képviselték. A gyűlés lefolyásának részletesebb ismertetését kénytelenek vagyunk tér szűke miatt jövő füzetünkre tartani fenn, most csak azt említjük meg, hogy e gyűlésen elhatározott aláírások útján egy 10,000 font vagyis 100,000 frt alapítvány gyűjtése oly célból, hogy ebből értelmes férfiakat fizessenek, a kik az országban széljel járva, felolvasások által ismertessék és terjeszszék az unitárius kereszténységet; sőt miután ez öszveg aláírása jobbára már a gyűlés előtt kilátásba helyeztetett, kimondatott annak megkészszerzése. Továbbá indítványoztatott egy második titkárság felállítása, melynek elhivatása kikeresztőleg a levelezések folytatása lesz, miután a társulat ügyvezető titkára azon nagy számu levelezést, melyet a társulat miuden irányu összeköttetésénél fogva folytatnia kellett, egymaga nem végezheti el. Végre három nőt is választottak a társulat tanácsába. E három nő Lady Bowring, Miss Mury Carpenter és Miss Anna Swanwick. — Bizony nálunk is vannak nők, a kik méltóbban helyet foglalhatnak az egyházi tanácsosok között, mint akárhányan egyházi tanácsosaink közül, a kiknek kisebb gondjuk is nagyobb annál, hogy az egyház ügyei fellett még töprenkedjenek is; a kiknek a cím és jog a fődolog, s nem a kötelesség, mely azzal jár. A kit nem érdekel, ne vegye magára.

A liberalismus terjedése Schweizban. Örömmel jelezhetjük, hogy az a valódi krisztusi szabad vallási irány, a melyet 300 év óta szent kincsként őriz, ápol és véd az unitarismus, s a melyet oly igen szeret az orthodoxia nihilismusnak, modernismusnak guynolni, naponként és hova-tovább nagyobb tért foglal el. Példa rá a genfi új német egyház legújabb pályázati hirdetése. Ugyanis a berni „Reform“ ez idei 8-dik számában a genfi új német egyház előljárósága egy hirdetményt tesz közzé, a mely az illetőket az ottani papi állomásra pályázatra hívja fel. Ugy azonban, hogy határozottan kifejezi, hogy csak szabad irányu egyének (Kandidaten liberaler Richtung) pályázhatnak. És mindez Genfben, az ősz kalvinismus fészkeiben történik. De történik ez

mindenfelé. Szóval a szabad vallási irány mindenütt terjed. Ugyanezt a jelenséget tapasztaljuk általában Schweizban, Hollandban, Némethonban, különösen Poroszországban, hol a porosz general zsinat 150 tagjából csak 50 orthodox, 70 a közitő és 30 a szabad irány hive.

Ewald Henrich Németország egyik első rendü theologusa a mult hóban meghalt Göttingában, hol egyetemi tanár volt. A Göttingában megfordult magyar ifjak, ha csak mint vendégek is, nem mulatták el a nagy hirü tanár előadásait meghallgatni; a kik pedig theologiára készültek, azok rendes hallgatói voltak. Az elhunyt úgy a tanári széken mint az irodalomban fényes nevet vivott ki magának. Már 1827-ben figyelmet keltett zsidó nyelvtanával, mely ę nemben korszakot alkotó mű. Számos munkái között kiváló helyet foglal el az „Izrael népének története“ című hét kötetes munkája, melyen 30 évig dolgozott. Egyenes jelleme, nyílt, sőt merész modora magasan kiemelte a köznapi emberek sorából. Nem ok nélkül bámulta és tanulmányozta a régi zsidó prófétákat, mert sok tekintetben ő is hasonlított hozzájuk. A zsarnokságnak nagy ellensége volt. Szerette a régi puritánokat.

Az egyházi képviselő tanács f. é. május 31-ről egy felhívást bocsátott ki, melyben vallásközönségünk tagjait, nevezetesen az ifjabb, az 1856 és 1857 évi közadakozásban részt nem vett nemzedéket a közpénztár gyarapítására, s ennek alapján a közszükségek fedezhetése végett adakozásra hívja fel. Ha ugyanaz a vallásos buzgóság heviti keblünket, a mely őseinkét hevítette, úgy teljes reménnyel vagyunk az iránt, hogy e felhívás meleg viszhangra fog találni mindazoknál, a kikhez intézve lesz.

Az evangéliumi csodák tekintettel az ó és új testamentumi összes csodákra, a mint előbbi füzetünk borítéklapján jeleztük, megjelent. Irta Simén Domokos, e folyóirat egyik szerkesztője s éppen ezért magunk ismertetésébe nem is bocsátkozhatunk. Ára 1 frt.

M. Vásárhelyen Kozma Anna k. a. egy nagy gondnal és szorgalommal készített saját művü, kék atlasz aljon, ezérnával reczézett, gyapottal kitöltött és középen nagy koszorúval körítve, egy poharat előtüntetö, díszes és értékes urasztali teritöt kegyeskedett adni, melynek szélein hímezve ez olvasható: „Isten dicsőségére a marosvásárhelyi unitária ekklézsia urasztalára készítette Kozma Anna 1872. Értéke 60 frt. *)

*) A Ker. Magvető IX-ik köt. közlött adakozások közül tévedésből kimaradván, ezt helyrehozni kívánta a Beküldő. K. A.

